

Poľsko má dvoch trochu sklamaných víťazov

Andrej Matišák
Bratislava

Politické bojisko je pripravené. V Poľsku ho vytýčili hlasujúci v prvom kole prezidentských volieb. Podľa ešte neoficiálnych výsledkov ho v nedeľu vyhrala úradujúca hlava štátu Andrzej Duda, ktorú podporuje vládnuca populisticko-konzervatívna strana Právo a Spravodlivosť (PiS). Prezident získal približne 43,67 percenta hlasov.

Druhý skončil Rafał Trzaskowski z najväčšej opozičnej strany, ktorú je centristická Občianska platforma (PO). Varšavského starostu podporilo 30,34 percenta hlasujúcich. Druhé kolo prezidentských volieb sa bude konať 12. júla. Duda ešte nedávno dúfal, že prezidentské voľby v Poľsku budú skôr formalitou. Trúfal si vyhrať v prvom kole. Malo sa konať už 10. mája, ale zastavila ho pandémia koronavírusu.

Šance kandidátov

„Výsledok prvého kola je teraz trochu sklamaním pre Dudu. Najmä ak berieme do úvahy, že emócie sú v politike dôležitejšie ako racionálne úvahy. A v máji to vyzeralo tak, že Duda vyhrá už v prvom kole. Musí si uvedomovať fakt, že jeho podpora klesla,“ povedal pre Pravdu Wojciech Przybylski, šéfredaktor magazínu Visegrad Insight.

Trzaskowski sa pôvodne ani nemal volieb zúčastniť. Kandidátkou PO bola Małgorzata Kidawa-Błonska, ale tej sa nepodarilo voličov veľmi zaujať. Presun volieb pre pandémiu dal šancu Trzaskowskiemu. Ten ju využil, ale Przybylski si myslí, že v prvom kole veril v ešte lepší výsledok. Ťažko sa mu bude sťahovať náskok, ktorý má Duda. „Trzaskowski dosiahol veľkú výhru. Ale na to, aby bol v druhom kole úspešný, bude musieť k sebe prilákať ešte mnoho voličov,“ pripomenul Przybylski. Podľa poľského portálu onet.pl bol rozdiel medzi Dudom a Trzaskowským v prvom kole viac ako 2,5 milióna hlasov.

Uvidí sa, nakoľko budú obaja kandidáti schopní načrieť medzi voličov menej úspešných súperov. V tom má istú výhodu

Prvé kolo poľských prezidentských volieb vyhrala úradujúca hlava štátu Andrzej Duda. FOTO: SITA/AP

pokladať, že sa v druhom kole k nemu prikloní väčšina podporovateľov Szymona Holownia, ktorý skončil v prvom kole tretí so ziskom 13,85 percenta hlasov. Je to nezávislý kandidát, ktorý sa odmieta politicky zaradiť. Holownia bol novinárom a študoval za kňaza, ale jeho názory sú skôr progresívne.

Duda by mohol byť úspešnejší u podporovateľov Krzysztofa Bosaka. Radikálny pravičiar získal 6,75 percenta hlasov. Asi nie všetci Bosakovi podporovatelia však prejdú k Dudovi. Sú totiž medzi nimi aj radikálni libertariáni, ktorí tvrdia, že ekonomická politika PiS je socialistická.

Podľa jedného rýchleho telefonického prieskumu po prvom kole volieb môže byť súboj Duda verzus Trzaskowski veľmi tesný. Prvého vo výskume podporilo viac ako 45 percent voličov, druhého niečo vyše 44 percent.

Predčasné voľby?

Pripadná Trzaskowského výhra by mohla mať pomerne výrazný vplyv na poľskú politickú scénu. PiS by stratil ďalšie centrum moci, ktoré mal doteraz v rukách. Vládna strana od

Prvé kolo

nej komore parlamentu Senátu. PiS funguje v rámci koalície Zjednotená pravica, ale môže mať problémy s vládnutím.

„Ak Trzaskowski zvíťazí, väčšiu časť rozhodujúcich politických inštitúcií v krajine ovládnu aktéri, ktorí majú iný pohľad na svet ako PiS. Nejde len o politické preferencie. Takéto nezrovnalosti sa dajú manažovať, ako sme už videli v minulosti. Ide

o zložité, aká má byť povaha politického systému v krajine,“ konštatoval pre Pravdu expert na poľskú politiku Ben Stanley z Centra pre štúdium demokracie na SWPS Univerzite vo Varšave. „V prípade, že Trzaskowski vyhrá a bude sa držať toho, čo hovoril v kampani, tak bude vetovať mnohé veci, čo vyjdú z dielne PiS. Nezámená to, že odmietne všetky zákony. Ale PiS bude musieť opakovane dokazovať, že má hlasy na premenenie veta prezidenta,“ povedal Stanley.

Odborník predpokladá, že takýto scenár nebude dlho baviť šéfa PiS Jaroslawa Kaczynského a môže to viesť aj k predčasným voľbám. „Viem si predstaviť, že zložitá koexistencia s Trzaskowským vyústi do toho, že vládna strana povie, že tak sa nedá pracovať. PiS môže použiť argument, že blokádu zo strany opozície je potrebné vyriešiť. Preto sú potrebné nové voľby, aby strana mala dostatočnú silu. Kaczynski by dlhodobo nerobil kompromisy s Trzaskowským. Robenie kompromisom nemá šéf PiS príliš v politickej výbave,“ pripomenul Stanley.

Koronavírus: Čína izolovala 400-tisíc ľudí

Čínske úrady sa pre narastajúci počet prípadov koronavírusovej nákazy rozhodli uzavrieť okres neďaleko hlavného mesta Pekingu. Prísne karanténne opatrenia sa týkajú viac ako 400-tisíc ľudí. Okres Ansin sa nachádza asi 150 kilometrov južne od čínskeho hlavného mesta v provincii Che-pej. Podľa čínskych médií sa v oblasti od prepuknutia nákazy v Pekingu pred dvoma týždňami objavilo okolo 18 prípadov. Hygienici sú však optimisti a tvrdia, že sa šírenie vírusu podarí zastaviť, pretože okres nie je tak husto obývaný ako čínske metropolitné oblasti.

Vo svete sa novým typom koronavírusu nakazilo už viac ako desať miliónov ľudí. Zároveň si choroba COVID-19 vyžiadala pol milióna obetí. Najviac zasiahnutou krajinou sveta je podľa absolútneho počtu infikovaných aj mŕtvych Amerika, kde sa nakazilo viac ako 2,5 milióna ľudí a 125-tisíc zomrelo. Kým Európa je presvedčená, že má nákazu pod kontrolou a postupne otvára hranice, v Spojených štátoch je situácia zložitejšia. V sobotu agentúra Reuters uviedla, že sa tam za jeden deň nakazilo viac ako 45-tisíc ľudí, čo bol rekord od vypuknutia pandémie.

(Zah. čtk.) © AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

INZERCIA

KÚPA

• HODINÁRSKY SÚSTRUH. T. 0944 137 683 XR200165
• POZOSTALOSŤ PO HODINÁROVI. T. 0944 137 683 XR200166
• Kúpime obrazy, grafiky, sošky, keramiky, hodinky a iné umelecké predmety. Ocenenie zdarma. Tel. 0949 650 333 XR200169

OZNAM

• Tatrý mountain resorts, a.s., Demänovská Dolina 72, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO: 31 560 636 v súlade so zákonom č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách v znení neskorších predpisov oznamuje, že **Polročná správa za obdobie od 1. 11. 2019 do 30. 4. 2020** spoločnosti Tatrý mountain resorts, a.s. je bezplatne prístupná v elektronickej forme na internetovej stránke www.tmr.sk XR200168

• Pozemkové spoločenstvo Budín-Háj, pozýva svojich členov na výročnú členskú schôdzu, ktorá sa uskutoční dňa 2. 8. 2020 o 11.00 h v Polovnickej chate GRUŇ Divín, Mlynská 611/15, XR200167

Merkelová odvracia Tru

Miroslav Čaplovič
Bratislava

Sú vzťahy medzi Nemeckom a USA vlažné alebo sa dá povedať, že dokonca chladné? Možno sa pravda nachádza niekde uprostred, no isté je, že sa postupne zhoršujú, pričom nevidno nič, čo by napovedalo o ich zlepšení. Berlín a Washington zatážuje spor o plynovod, výdavky na obranu v rámci NATO, colné bariéry, zámer stiahnuť niekoľko tisíc vojakov USA z nemeckého územia.

Televízia CNBC zhodnotila najnovšie výroky šéfa nemeckej diplomacie tak, že Heiko Maas upozornil, že vzťahy medzi obidvoma krajinami už nemusia byť nikdy rovnaké, aké bývali. Minister pritom poznamenal, že návrat do normálu by neprinesla ani výmena republikánskeho šéfa Bieleho domu za demokrata, lebo kto si to myslí, podceňuje štrukturálne zmeny. „Súčasný stav transatlantických vzťahov už nespĺňa požiadavky, ktoré majú obe strany,“ postážoval sa Maas podľa agentúry DPA.

Prezident USA Donald Trump vyčíta Nemecku, že na obranu dáva málo peňazí. Podľa záväzkov NATO z roku 2014 má členský štát ročne naliať do armády dve percentá hrubého domáceho produktu (HDP). Kým Washington vynaložil vlnu na obranu 3,42 % HDP, Ber-

Politické vzťahy medzi nemeckou kancelárkou Angelou Merkelovou a americkým prezidentom Donaldom Trumpom sú značené viacerými spormi. FOTO: SITA/AP (2)

lin len 1,38 %. „Chráňme Nemecko a oni opakovane robia delikty. To nedáva zmysel,“ vyhlásil nedávno Trump. Rozhodol sa preto znížiť počet amerických vojakov na nemeckom území až o polovicu.

V oblasti obchodu zase Trump dráždi tým, že stále zvažuje uvaliť clo na dovoz automobilov z EÚ. A práve automobilky patria k ťahúňom nemeckej exportnej ekonomiky.

Aby toho nebolo málo, vzťahy ešte škripi v oblasti energetiky. Trumpovi prekáža plynovod Nord Stream 2, ktorý vedie z Ruska cez Baltské more do Nemecka. Na jeho dobudovanie chýba už len niekoľ-

„Súčasný stav transatlantických vzťahov už nespĺňa požiadavky, ktoré majú obe strany.“

Heiko Maas
nemecký minister zahraničných vecí

ko desiatok kilometrov, prezident USA chce tomu zabrániť. Prvý balík tzv. exteritoriálnych sankcií Trump podpísal v decembri 2019, teraz mu chcú

republiká...
rí naši vz...
žiť ďalší...
sankcie...
firmy aj...
má do č...
Nord Stre...
Nie je v...
ká kancel...
vá by moh...
„Nemeck...
der v príp...
pokračov...
vať Nord...
sankciám...
Bloomberg...
vá uvažuj...
tlaku EÚ...
sa odvolá...
dvoch ne...

— stručne

Francúzsky premiér má ísť na dva roky za mreže

Riadiť štát, mal by si obliecť väzenskú rovnosť. Vo Francúzsku odsúdili bývalého premiéra François Fillona na päť rokov (na dva roky za mreže a tri roky dostal podmienený trest). Spolu s manželkou Penelopou (obidvaja na snímke) ho súd uznal za vinného zo sprenevery verejných peňazí pri fiktívnom zamestnávaní. Obaja majú zaplatiť pokutu 375 tisíc eur. Proti rozsudku sa môžu odvolať. Fillonová niekoľko rokov pracovala v parlamente pre manžela a neskôr pre jedného poslanca ako asistentka. (Eko)

eur. Podľa obžaloby však v skutočnosti nijakú prácu nevykonávala. (Eko)

Na trhovisku s dobytkom zabili veľa civilistov

Krvavý útok v juhoafganskej provincii Helmand spáchali teroristi, tvrdí armáda. Po dvoch výbuchoch zahynulo trhovisku s dobytkom 23 civilistov. Vojsko informovalo, že explodovala nálož v aute a mínometné granáty, ktoré vystrelili bojovníci Talibanu. Toto radikálne hnutie, naopak, uviedlo, že zodpovednosť za masaker nesie armáda, ktorá na trhovisko vypálila niekoľko striel z mŕtvice. (Eko)

Rusi schvaľujú vládnutie Putina až do roku 2036

Šéfovi Kremľa vychádzajú voliči v ústrety. Zmeny v ústave, ktoré umožnia Vladimirovi Putinovi (na snímke) zostať pri moci prípadne až do roku

76 percent hlasujúcich Rusov. Oznámila to štátna agentúra pre výskum verejnej mienky, ktorá urobila veľkú anketu medzi viac ako 163-tisíc respondentmi.

Do nedele večera odhlasovali 37 percent oprávnených voličov vyhlásené na 1. júla už 25. júna v odľahlých častiach východu a na Sibíri a na polárnych staniciach.

Teherán chce zatknúť šéfa Bieleho domu

Irán by rád videl amerického prezidenta v putách. Požiadal Interpol pri zadržaní Donalda Trumpa súvisí s útokom USA v januári na letisku v Bagdade. Dronu tam Američania zabi-